

Den 19. september 2023
M 93-23

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning 2022/2157 om ikke-fornyset godkendelse af aktivstoffet triflusulfuron-methyl, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 (Komitesag)

Resumé

Kommissionen foreslår, at aktivstoffet triflusulfuron-methyl, ikke gives fornyet godkendelse i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler (komitesag). Hvis forslaget bliver vedtaget, vil det betyde, at stoffet slettes fra bilag til Kommissionens forordning nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Der er godkendt midler med stoffet i Danmark. Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 12. og 13. oktober 2023.

Der er ingen væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner eller kommuner, men der er marginale administrative konsekvenser for staten, da godkendelser af midler indeholdende triflusulfuron-methyl skal trækkes tilbage. Forslaget om ikke-fornyset godkendelse af triflusulfuron-methyl vil være uden væsentlige dyrkningsmæssige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Samlet set påvirker forslaget om ikke-fornyset godkendelse af triflusulfuron-methyl miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da den fornyede vurdering har vist uacceptabel risiko for menneskers sundhed og miljø.

Miljøstyrelsen vurderer, at der er ikke er vist sikker anvendelse, for så vidt angår menneskers sundhed, miljø og grundvand.

Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag om ikke-fornyset godkendelse af triflusulfuron-methyl.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning 2022/2157 om ikke-fornyset godkendelse af aktivstoffet triflusulfuron-methyl jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011.

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler især artikel 14 og 20 som fastlægger, at aktivstoffer skal fornyes i henhold til forordningen, og at Kommissionen skal foreslå

enten en fornyet godkendelse eller en ikke fornyet godkendelse af et aktivstof, når vurderingen af dette er foretaget.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 12. og 13. oktober 2023.

Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om ikke fornyet godkendelse af aktivstoffet triflusulfuron-methyl i henhold til forordning om plantebeskyttelsesmidler.

Aktivstoffet er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under den europæiske fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA), hvor flere EU-staters pesticidmyndigheder har deltaget. Denne vurdering har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål ikke at forny godkendelsen af aktivstoffet i henhold til forordning 1107/2009.

EFSA har udarbejdet konklusionsrapport over risikovurderingen for aktivstoffet. Rapporten er tilgængelig på EFSA's hjemmeside.

Ifølge Kommissionens udkast til vurderingsrapport, der hører til forslaget, har vurderingen af aktivstoffet ud fra ansøgte anvendelsesområder vist, at det ikke kan antages, at aktivstoffet opfylder betingelserne i artikel 4 stk. 1-3 i forordning 1107/2009 for godkendelse. Det vil sige, at der ifølge Kommissionen er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

De angivne anvendelsesområder er:

Aktivstof	Anvendelsesområde
Triflusulfuron-methyl	Ukrudtsbekæmpelse i bederoer, rødbeder, cikorie og julesalat.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med

nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Aktivstoffet triflusulfuron-methyl er godkendt i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler, som er direkte gældende i Danmark. er godkendt plantebeskyttelsesmidler indeholdende triflusulfuron-methyl i Danmark til ukrudtsbekæmpelse i bederoer, rødbeder, cikorie og julesalat.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil stoffet blive slettet fra bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da godkendelse af midler indeholdende triflusulfuron-methyl skal trækkes tilbage. Evt. statsfinansielle konsekvenser afholdes, jf. budgetvejledningens retningslinjer, indenfor ressortministeriets egne rammer.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Angående de erhvervsøkonomiske konsekvenser af en ikke-fornyelse af triflusulfuron-methyl, så vurderer Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (AGRO), at de erhvervsøkonomiske konsekvenser af et forbud imod triflusulfuron-methyl vil være minimale som følge af, at den godkendte dosering i Danmark er lav, og at anvendelse af triflusulfuron-methyl derfor i højere grad fremmer effekten af de øvrige godkendte aktivstoffer i en tankblanding, end at det har en selvstændig effekt over for specifikke tabsvoldende ukrudtsarter. Det skal understreges, at ovenstående vurdering kun er gældende under forudsætning af, at de nuværende godkendelser af de øvrige herbicider, der anvendes i bederoer og rødbede, forbliver uændrede. Arealet med cikorie og julesalat er så lille, at der er set bort fra disse afgrøder i nærværende vurdering.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Samlet set påvirker forslaget om ikke fornyet godkendelse af triflusulfuron-methyl miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da den fornyede vurdering har vist uacceptabel risiko for menneskers sundhed, miljø og grundvand.

EU-vurderingen fra EFSA har vist, at triflusulfuron-methyl skal klassificeres for sundhedseffekter. Stoffet er af lav akut giftighed, og det vurderes ikke at være hud- eller øjenirriterende. Triflusulfuron-methyl skader ikke arveanlæggene, men EU-vurderingen har vist, at stoffet skal klassificeres for kræftfremkaldende effekter og mærkes med "H351: Mistænkt for at fremkalde kræft". Triflusulfuron-methyl er ikke skadeligt for forplantningsevnen og er ikke fosterskadeligt. Triflusulfuron-methyl er hormonforstyrrende efter kriterierne i EU-vejledningen, og på baggrund heraf er der lavet en risikovurdering for negligibel eksponering i henhold til udkast til guidance for negligibel eksponering. Risikovurderingen har vist, at der ikke er sikker anvendelse for arbejdere og naboer.

Miljøstyrelsen vurderer, at triflusaluron-methyl opfylder afskæringskriteriet for iboende egenskaber, idet stoffet er hormonforstyrrende, og det ikke er vist, at eksponeringen er ubetydelig for arbejdere og naboer samt ift. rester i fødevarer.

EU-vurderingen har vist, at triflusaluron-methyl skal miljøfareklassificeres. Det skal mærkes med "H410: Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer".

Triflusaluron-methyl nedbrydes hurtigt i jord og danner en række nedbrydningsprodukter, som bindes svagt til moderat til jorden. Grundvandsmodellering for de repræsentative anvendelser i EU viser, at fem nedbrydningsprodukter udvasker i koncentrationer over grænseværdien på 0.1 µg/L. Resultater fra Varslingsystem for udvaskning af pesticider til grundvand (VAP) for de danske anvendelser viser, at risikoen for udvaskning fra nedbrydningsprodukterne IN-E7710 og IN-M7222 til grundvand er lav. Ifølge EU-vurderingen skal to af de nedbrydningsprodukter, som ikke er testet i VAP, anses som toksikologisk relevante ift. grundvand iht. EU-vejledningen på baggrund af manglende data for effekter på arveanlæg og potentielt kræftfremkaldende effekter på baggrund af moderstoffets klassificering.

Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår udvaskning til grundvand for de repræsentative anvendelser i EU-vurderingen.

EFSA konkluderer, at der er lav risiko for fugle, pattedyr, bier, leddyr, jordorganismer og ikke-målplanter. EU-risikovurderingen for vandlevende organismer kunne dog ikke færdiggøres, da der mangler data til at beregne koncentrationen i overfladevand og sediment. Derudover identificerer EFSA mangler for fugle, pattedyr, bier og alger, disse vurderes dog af EFSA til ikke at være kritiske mangler.

For disse almindelige risikovurderinger er Miljøstyrelsen enig med EFSA i, at der ikke er tale om kritiske mangler, og for de danske anvendelser vurderes, at der vil kunne fastsættes risikobegrænsende foranstaltninger.

EFSA konkluderer dog, at triflusaluron-methyl er hormonforstyrrende for pattedyr og påpeger, at ikke-målorganismer vil kunne blive eksponeret til triflusaluron-methyl via fødeindtag. For fisk konkluderer EFSA, at der ikke er observeret hormonforstyrrende effekter.

Miljøstyrelsen er enig i, at triflusaluron-methyl er hormonforstyrrende for pattedyr, og at ikke-målorganismer, heriblandt pattedyr, kan blive eksponeret for triflusaluron-methyl via fødeindtag. Der foreligger ikke retningslinjer for vurderingen af neglignel eksponering i miljøet, og det er derfor ikke muligt på det foreliggende grundlag at fastslå, hvorvidt der kan opnås et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår miljø i forhold til hormonforstyrrende effekter på pattedyr.

Miljøstyrelsen vurderer på linje med Kommissionen, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for menneskers sundhed, miljø og grundvand.

Det vurderes derfor på linje med Kommissionen, at stoffet ikke opfylder kriterierne for godkendelse i henhold til i artikel 4, stk. 1-4 i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler. Det vil sige, at der ikke er vist sikker anvendelse, for så vidt angår menneskers sundhed, miljø og grundvand.

Høring

Sagen har været i høring i EU-miljøspecialudvalget. Der er kommet høringssvar fra Landbrug og Fødevarer vedrørende triflusulfuron-methyl. Landbrug- og Fødevarer giver udtryk for uenighed med vurderingen af de økonomiske konsekvenser ved en ikke-fornyet godkendelse af aktivstoffet. De mener, at aktivstoffet er vigtigt for dyrkning af sukker- og foderroer. Landbrug- og Fødevarer henstiller til, at triflusulfuron-methyl godkendes som kandidat for substitution i en kortere årrække.

Miljøministeriet bemærker, at aktivstoffet triflusulfuron-methyl af EFSA er vurderet til at være hormonforstyrrende overfor både mennesker og ikke-målorganismer, og der kan ikke vises neglignabel eksponering. Dermed opfylder det afskæringskriterierne og kan ikke godkendes. Desuden er der uacceptabel udvaskning af relevante nedbrydningsprodukter. Stoffet opfylder således ikke kriterierne for at kunne blive godkendt. Institut for Agroøkologi har vurderet at der er alternativer og at effekten af et forbud mod triflusulfuron-methyl er begrænset.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag er det usikkert om der vil være kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det vurderes, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for aktivstoffet triflusulfuron-methyl. Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget om ikke-fornyet godkendelse af triflusulfuron-methyl.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.